

[Indenrigsministeren.]

nerelle muligheder for justeringer hen ad vejen. Det er netop derfor, det skal være en rammelov, idet det giver os muligheder for af fastsætte retningslinjer, som er i pagt med tiden, uden at vi skal foretage lovændringer.

Fru Kristine Heltberg var videre inde på, at der kun var tale om børn i den undervisningspligtige alder og børnehaveklasserne, og mente, at man burde have flere med. Nu vedrører lovforslaget altså skolelægeordningen, og alene af den grund kan man ikke tage andre med, men jeg erkender blankt, at der også er et problem med hensyn til de mindre børn. Hvor vidt man skal gå i så henseende, kan vi få lejlighed til at drøfte i forbindelse med senere lovforslag i givet fald.

Ole Vig Jensen: Jeg har tre små bemærkninger til indenrigsministeren. For det første vil jeg nødig give anledning til, at ministerens velvilje skulle drages i tvivl. Jeg er ganske sikker på, at den er sikkert altid til stede. Når jeg omtalte det, var det, fordi der her foreslås en udpræget rammelov med meget få bestemmelser i selve loven — og der var også andre af ordførerne, der var inde på det — og derfor må det i folketingsudvalget være meget vigtigt, at vi ved, hvad denne bekendtgørelse vil komme til at indeholde. Derfor kunne man tænke sig, at netop i dette tilfælde ville det være værdifuldt, om vi i høj grad kunne trække på indenrigsministeren i dette arbejde.

Med hensyn til det andet spørgsmål, som gjaldt den mere generelle lægesituation, er jeg da enig med ministeren i, at dette lovforslag ikke kan bære en debat om det, men jeg bemærkede også, at ministeren sagde, at han i høj grad var opmærksom på det problem, der eksisterer ude i kommunerne, og det er jeg i og for sig tilfreds med, for så mener jeg, at vi kan se på skolelægeordningen i sammenhæng med den generelle situation.

Det sidste spørgsmål drejede sig om, om disse lægehuse kunne gå hen og blive små sygehuse, hvilket vi altså ikke skal debattere her, men jeg vil bare sige, at det var måske i virkeligheden en udvej, hvis det bare blev administreret ordentligt.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Jeg må indrømme, at jeg havde nu heller ikke mistænkt hr. Ole Vig Jensen for noget stygt. Det er ikke et hemmeligt lovforslag, der foreligger til behandling, og alle de oplysninger, som udvalget ønsker — og specielt oplysninger om de generelle retningslinjer — skal man få.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om fremgangsmåden ved ændring af landets inddeling i kommuner og amtskommuner.

(Lovforslaget (nr. 151) findes i tillæg A, sp. 2497, fremsættelsen i tidenden sp. 3021).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Axel Ivan Pedersen: Det foreliggende lovforslag om fremgangsmåden ved ændring af landets inddeling i kommuner og amtskommuner er en konsekvens af, at de love, der hidtil har dannet grundlag for justeringen af den kommunale inddeling, fra 1. april 1972 har udtømt deres retsvirkninger.

Selv om det i princippet er fastslået af såvel regeringen som de kommunale organisationer, at den nuværende kommunestruktur ligger fast, bortset fra det store hovedstadsområde, kan man ikke se bort fra den mulighed, at såvel mindre justeringer som mere væsentlige ændringer kan vise sig at være påkrævede. Det er en omstændighed, man havde forudset, og af samme grund er der i loven af 25. marts 1970 indføjet en bestemmelse om, at et lovforslag af det her omhandlede indhold skulle fremsættes i indværende folketingsår.

I lovforslagets første paragraf er fastlagt de principper, hvorefter ændringer kan ske i

[Axel Ivan Pedersen.]

den nuværende kommunestruktur, og de svarer i hovedsagen til dem, der lå til grund for selve kommunalreformen. Alle ændringer i den kommunale inddeling — det gælder såvel den primærkommunale som den amtskommunale — træffes ved indenrigsministerens beslutning, som dog må bero på en indstilling fra et indstillingsnævn og i vigtigere sager tillige med tilslutning fra et folketingsudvalg på 17 medlemmer. Begge disse organer institueres ved denne lovgivning, og man kan godt sige, at inddelingsnævnet og folketingsudvalget tilsammen afløser kommunalreformkommissionen. Ministeren kan dog uden at spørge inddelingsnævnet træffe beslutning i sager om regulering af grænsen mellem to kommuner, såfremt reguleringen ikke omfatter arealer på mere end 5 ha, der ikke er beboet af flere end 25 vælgere, altså uanset indbyggertallet i øvrigt.

Man kan, som lovforslaget er udformet, konstatere, at folketinget også i fremtiden vil få afgørende indflydelse på ændringer i den kommunale struktur.

Lovforslaget giver udførlig anvisning på fremgangsmåden, når der er tale om ansøgninger om ændringer, men det giver også ministeren selv en mulighed for at rejse sag om ændring af såvel den kommunale som den amtskommunale inddeling. Vilklarene for gennemførelse af ændringer fastsættes af indenrigsministeren efter en i loven nærmere beskrevet procedure, som inddrager såvel inddelingsnævnet som folketingsudvalget. I denne forbindelse er det værd at lægge mærke til bestemmelsen om, at såfremt en ændring af kommuneinddelingen eller den amtskommunale inddeling medfører en afgørende forringelse af en kommunes eller en amtskommunes økonomi og en væsentlig økonomisk fordel for en anden kommune eller amtskommune, så kan der under ganske særlige omstændigheder tillægges en passende godtgørelse til den tabende part, som udredes af den part, der har fordel af ændringen. Det er inddelingsnævnet, som det påhviler at fremsætte forslag til vilklarene, og såfremt ministeren ikke kan tiltræde inddelingsnævnets forslag, skal han indhente en udtalelse fra folketingsudvalget.

Ligesom loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, skal den under hensyn til den såkaldte hovedstadsreform heller ikke

gælde for Københavns amtsrådskreds, før end der er gennemført en hovedstadsreform. Forslaget om en hovedstadsreform blev som bekendt fremsat i sidste uge, og i modsætning til nærværende forslag vil behandlingen heraf sikkert kræve betydelig længere tid.

Det foreliggende forslag har været forelagt såvel Kommunernes Landsforening som Amtsrådsforeningen, og sidstnævnte fremkom med forskellige ændringsforslag, hvoraf nogle er taget til følge. Socialdemokratiet er enig i principperne for denne lovgivning og er indstillet på et hurtigt udvalgsarbejde, også for at de kommunale organisationer kan få lejlighed til at fremsætte eventuelle synspunkter.

H. C. Toft: I modsætning til den sidste taler skal jeg ikke nøje gennemgå forslaget enkeltheder og komme med kommentarer dertil, men kun give principiel tilslutning til forslaget, idet vi samtidig giver udtryk for, at vi ønsker et udvalgsarbejde, hvor vi nærmere vil drøfte med indenrigsministeren enkeltheder i lovforslaget, således at vi ved anden behandling er fuldt ud klar over konsekvenserne af det lovforslag, vi her står over for at gennemføre.

A. Chr. Andersen: Det foreliggende lovforslag skal afløse landkommunallovens procedurebestemmelser vedrørende større eller mindre ændringer i den kommunale inddeling. Disse procedureregler har jo været sat ud af kraft, medens den store inddelingsreform blev gennemført, som fik virkning fra den 1. april 1970. Kommunalreformkommissionen fik så til opgave i tiden 1. april 1970 til 1. april 1972 at finjustere kommune- og amtsgrænser efter den store reform. Det arbejde er nu ved at være tilendebragt, og det har herved været en forudsætning, at der efter 1. april 1972 fastlægges mere permanente regler for ændringer i den kommunale inddeling.

Kommunalreformen har vel ikke skabt den fulde tilfredshed alle steder, og man kunne nok have ønsket en mere ensartet størrelse af såvel kommuner som amter. Trods dette må man erkende, at tiden ikke er inde til allerede nu at gennemføre en ny reform på det kommunale område.

Det foreliggende forslag synes at kunne dække det behov, der trods alt vil kunne

[A. Chr. Andersen.]

opstå for at foretage større eller mindre ændringer af kommunernes og amternes inddeling og grænser. Her tænkes på den befolkningsmæssige, erhvervsmæssige og økonomiske udvikling i et område, og hvad der deraf kan følge af kommunale problemer.

Som forslaget er bygget op, kan indenrigsministeren selv tage stilling til helt små ændringer. Lidt større ændringer skal forelægges et inddelingsnævn og de mere gennemgribende ændringer også for et folketingsudvalg. Om denne opdeling kan der siges, at når indenrigsministeren kun uden forelæggelse for inddelingsnævnet kan godkende grænsereguleringer på under 5 ha, så bliver der vist meget få sager til indenrigsministerens egen afgørelse. Mon ikke denne arealgrænse godt kunne udvides noget, f. eks. til 100 ha, som dog er sammenlægningsgrænsen for et landbrug?

At et folketingsudvalg skal have lejlighed til at udtale sig om større ændringer, kan man i og for sig ikke umiddelbart se nødvendigheden af. Et sådant udvalg kan synes overflødigt. I hvert fald bør der være tale om mere gennemgribende ændringer, end der er forudsat i lovforslaget, før forslag om ændringer skal forelægges et sådant udvalg.

Den endelige beslutning træffes under alle omstændigheder af indenrigsministeren og efter hans vurdering. Det er hans vurdering, der er afgørende, selv om denne vurdering af behovet for en ændring er en anden end den, såvel inddelingsnævnet som folketingsudvalget har anlagt. Det vil sige, at indenrigsministeren har ikke pligt til efter lovforslaget at godkende ændringer i inddelingen, selv om disse ændringer er anbefalet af såvel inddelingsnævn som folketingsudvalg. Det skulle være garanti nok for, at der ikke med hjemmel i denne lov kan gennemføres en ny reform, som for landet kunne have uønskede virkninger.

Efter forslaget kan indenrigsministeren selv rejse en sag. Det er i øvrigt åbent for enhver at rejse sag om ændringer. Det er dog ministeren, der bestemmer, om der er grund til at imødekomme ansøgningen. Kun når en sag rejses af en kommunalbestyrelse, et amtsråd, mindst halvdelen af vælgerne i det berørte område eller af grundejere, som

ejner mindst halvdelen af arealerne, skal indenrigsministeren forelægge sagen for inddelingsnævnet.

Som før sagt får indenrigsministeren i intet tilfælde pligt til at gennemføre en sag, selv om den er anbefalet af inddelingsnævnet. På den anden side kan indenrigsministeren ikke gennemføre ændringer, bortset fra de helt små, uden at ændringerne er anbefalet af inddelingsnævnet og for større ændringers vedkommende også af folketingsudvalget. Det vil sige, at det helt ud er lagt i hænderne på den ene side på indenrigsministeren og på den anden side på inddelingsnævnet og folketingsudvalget, hvad der skal ske af ændringer.

De hidtidige bestemmelser, hvorefter lokale beslutninger i kommunalbestyrelse og amtsråd med tilslutning af et vælgerflertal under visse omstændigheder kunne have afgørende betydning, er ikke medtaget i dette lovforslag. Det er et spørgsmål, om der ikke skulle være en eller anden mulighed for at anke. Det må indrømmes, at ved revisionen af den kommunale inddeling var det også kun de landspolitiske hensyn, der blev taget ved fastlæggelsen af inddelingen.

At forslaget indtil videre ikke berører Københavns amtsrådsreds, er vel naturligt, så længe hovedstadens forhold ikke er afklaret; ganske vist kunne der godt komme et forslag om at lægge Frederiksberg sammen med København, men det kommer vel ikke.

Jeg skal tilsige mit partis støtte til at gennemføre forslaget, idet vi dog gerne vil se på visse af bestemmelserne i et udvalg.

Gunner Baunsgaard: Den nuværende lovgivning om landets inddeling i amter og kommuner og den på grundlag heraf fremkomne amts- og kommunestruktur, som vil være fastlagt endeligt nu pr. 1. april, må efterfølges af en ny lov om fremgangsmåden ved eventuelle kommende ændringer i kommune- og amtsstrukturen. Ved debatten her i tinget i maj 1971 om opgave- og byrdefordelingen var der bred tilslutning til, at den nu gennemførte kommunale inddeling måtte ligge fast, og det vil jeg gerne stå fast på her. Det må være væsentligt, at man nu får rammerne udfyldt inden for det kommunale og amtskommunale arbejde. I

[Gunner Baunsgaard.]

det alt væsentlige udføres i kommunerne et dygtigt arbejde og i amterne et godt planlæggende og koordinerende arbejde.

Vi kan helt tiltræde tredelingen ved eventuelt større grænseændringer. Amt og kommuner eller andre kan stille forslag om større ændringer, som skal forelægges det foreslåede folketingsudvalg, inddelingsnævnet og indenrigsministeren, og vi kan også tiltræde, at indenrigsministeren kan handle selv i mindre sager. Vi er fra det radikale venstre positivt indstillet til lovforslaget og går gerne med i udvalgsarbejdet.

Henning Philipsen: Indledningsvis skal jeg på mit partis vegne sige, at vi i princippet godkender dette forslag, og at vi meget gerne vil medvirke til dets gennemførelse.

Jeg vil godt lige føje en enkelt polemisk bemærkning til, og det skal være den, at jeg tror, at med dette forslag vil man komme ud over, skal vi sige den argumentation, der efterhånden er opstået i forbindelse med fusioner på andre områder. Jeg tænker her på mange andre områder end lige netop den kommunale inddeling, hvor man i adskillige tilfælde bliver mødt med det argument, at „dette er betydelig værre end en kommunesammenlægning.“ Jeg synes, det er en uheldig drejning, det har fået, så meget mere som jeg synes, det var rigtigt, at man lavede kommunalreformen her for et par år siden, og at principperne var rigtige, hvorunder man gennemførte den.

Dette lovforslag vil i sig selv betyde en forenkling af den procedure, som skal følges ved ændringer i den nuværende kommunale inddeling, og man tilføjer samtidig en åben mulighed for justeringer og korrektioner hen ad vejen. Jeg synes, det er et særdeles fornuftigt forslag. Det er klart, at der kan være visse enkeltheder, som vi godt vil se på i udvalget. Jeg tænker ikke mindst her på det spørgsmål, som også hr. A. Chr. Andersen var inde på, om 5 ha grænsen er den rigtige, men det kan vi naturligvis se på i udvalget.

Jeg vil på mit partis vegne tilsi-ge vor

medvirken til et hurtigt udvalgsarbejde. Vi synes, at lovforslaget fortjener det. Jeg synes, det er i orden, som det er fremsat.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Jeg kan sige tak til samtlige ordførere for en velvillig modtagelse. Jeg har ingen bemærkninger til hr. Axel Ivan Pedersen og til hr. H. C. Toft.

Over for hr. A. Chr. Andersen — og det gælder i og for sig også de bemærkninger, som blev gjort af hr. Gunner Baunsgaard og hr. Henning Philipsen — vil jeg gerne bekræfte, at her er der tale om justeringer, ikke om en ny gang kommunesammenlægning. Jeg vil gerne understrege, som jeg har sagt det flere gange, at nu skal de nye kommuner og de nye amter med deres administrationer have lov til at få arbejdsro og vise, hvad de duer til. Men selv om man ønsker det, kan der jo godt være behov for justeringer og fremkomme ønsker rundt omkring, og derfor er lovforslaget fremsat. Jeg er glad for, at man synes, det er et fornuftigt lovforslag; det synes jeg i og for sig også selv, selv om det er embedsmændene, der har lavet det, og jeg har fået det forelagt og godkendt det.

Med hensyn til bemærkningerne om de 5 ha og de 25 personer vil jeg sige, at det er kun udtryk for beskedenhed, men hvis folketetinget mener, at man skal gå lidt videre — vi skal jo ikke gå for langt — så skal jeg være villig til at drøfte det problem.

Jeg var nu glad for den bemærkning, som hr. A. Chr. Andersen gjorde. Jeg forstod den sådan, at han syntes, det var en garanti, at jeg havde visse bemyndigelser ifølge lovforslaget. Det kan jeg kun tage til mig som en anerkendelse, og jeg kan sige til hr. A. Chr. Andersen, at jeg håber ikke at skuffe hans forventninger i så henseende. Amtsrådsforeningen har været inde på, at man i lovforslaget mere direkte skulle give retningslinjer for, hvordan bestemmelserne skulle være, men det har jeg afvist. Jeg mener ikke, vi skal lovgive om sådanne småtterier i denne sal.

I øvrigt er der vist ikke anledning til for

[Indenrigsministeren.]

mig at komme med flere bemærkninger. Endnu en gang tak for god modtagelse. Jeg tilsiger udvalget de oplysninger, det måtte ønske.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Sygedagpenge).

(Lovforslaget (nr. 130) findes i tillæg A. sp. 2305, fremsættelsen i tidenden sp. 3002).

Første næstformand (Grete Hækkerup): Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde. (Dagpenge).

(Lovforslaget (nr. 131) findes i tillæg A. sp. 2293, fremsættelsen i tidenden sp. 3002).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Finn Christensen: Det er med tilfredshed, socialdemokratiet i dag ser disse lovforslag til førstebehandling her i folketinget. For det første fordi vi med disse forslag kan udligne det store efterslæb, der efterhånden er opstået for sygedagpengene, og for det andet fordi forslagene yderligere indeholder meget væsentlige forbedringer navnlig for de lavest lønnede.

Da vi sidste gang behandlede forhøjelse af satserne for sygedagpenge, skete det på baggrund af et lovforslag fremsat af VKR-regeringen, og allerede dengang foreslog socialdemokratiet bl. a. dækningsprocenten forhøjet fra de nuværende 80 pct. til 90 pct. De daværende regeringspartier afviste for-

slaget under henvisning til, at socialreformkommissionen i løbet af kort tid ville afgive en betænkning, der bl. a. ville omhandle dette problem. Socialreformkommissionen afgav sin betænkning i slutningen af 1969, og bl. a. på grundlag af betænkningen fremsatte VKR-regeringen i juni 1971 et forslag til ny dagpengelov, som indeholdt en række ændringer i forhold til den bestående lovgivning. Bl. a. indeholdt lovforslaget et forslag om at forhøje dækningsprocenten til 90, sådan som det tidligere var foreslået af socialdemokratiet.

På denne baggrund er det helt klart, at jeg møder her i dag med en vis optimisme og imødeser behandlingen af lovforslaget med optimisme, fordi der for så vidt er overensstemmelse, når det drejer sig om dækningsprocenten. Det er muligt, at min optimisme er ubegrundet, det skal vi nu høre, og det vil ikke komme overraskende for mig, hvis der skulle blive foretaget en smule afledningsmanøvrer med det ene eller det andet påskud. Måske med det påskud, at man burde vente med at sætte denne dækningsprocent i vejret, til vi gennemfører den endelige dagpengereform, som ministeren har bebudet der allerede vil blive fremsat forslag om i næste uge.

Ændringerne af dækningsprocenten er imidlertid teknisk set en overordentlig enkel og efter vor mening værdifuld ting, og det vil være rigtigt ikke at udskyde denne forhøjelse af dækningsprocenten fra de 80 til 90, til den endelige dagpengereform kan komme til at træde i kraft, forhåbentlig fra 1. april 1973.

Jeg tror, man skal lægge vægt på, at forhøjelsen af taksterne inden for den nuværende dagpengeordning er én ting, mens det at forhøje procentsatsen er noget andet; det får nemlig vidt forskellig virkning. Selve dette, at man forhøjer dækningsprocenten, betyder, at man i dette tilfælde hovedsageligt kommer de dårligst stillede til hjælp, de lavest lønnede grupper til hjælp. Jeg vil gerne give nogle eksempler på dette. Lad os se på, hvem der ville have fået udbytte af en forhøjelse af den dagpengesats, vi har i dag på 67 kr. 50 øre til 106 kr. med bevarelse af reglen om de 80 pct. I så fald ville maksimum kunne opnås af personer med en ugeløn på mindst 795 kr. Ved en forhøjelse til 90 pct., dér vil der ske det, at de, der vil